

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Učinkovitost podeljevanja statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področjih športa, socialnega varstva, varstva okolja, ohranjanja narave in razvoja nevladnih organizacij

Revizija smotrnosti poslovanja

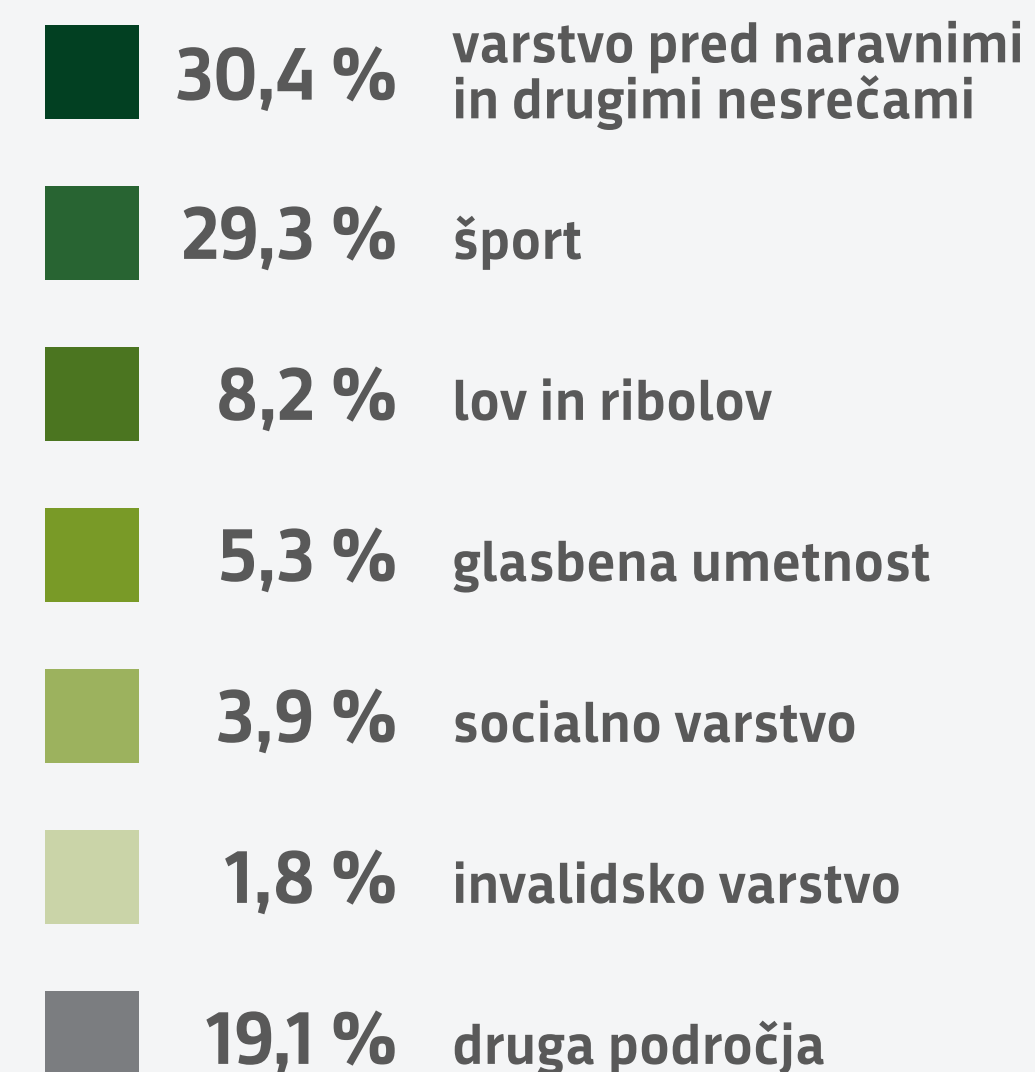
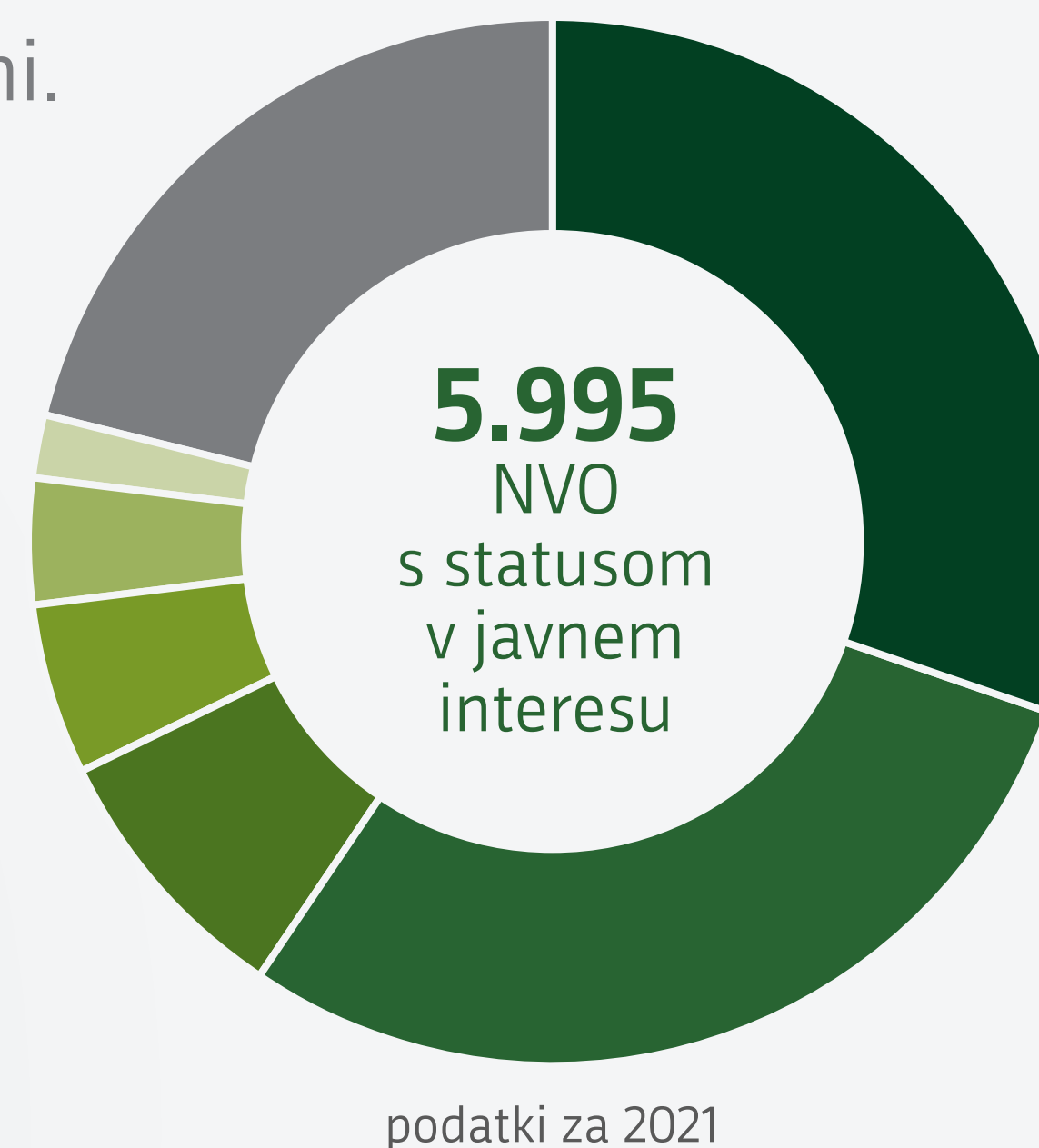
Revizijsko obdobje: 1. 1. 2019 do 31. 12. 2021

Nevladna organizacija (NVO) deluje v javnem interesu,

če njeno delovanje presega interese njenih ustanoviteljev in **je splošno koristno** ter če izpolnjuje druge pogoje, določene z Zakonom o nevladnih organizacijah in področnimi zakoni.

26.466 vseh NVO
v Sloveniji

5.995 s statusom v javnem interesu

Računsko sodišče je za revizijo izbralo **področja** z različno velikim številom NVO s statusom v javnem interesu.

Revidiranci:

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – za področje športa,

Ministrstvo za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti – za področje socialne varnosti,

Ministrstvo za okolje in prostor – za področje varstva okolja in ohranjanja narave,

Ministrstvo za javno upravo – za področje razvoja nevladnih organizacij.

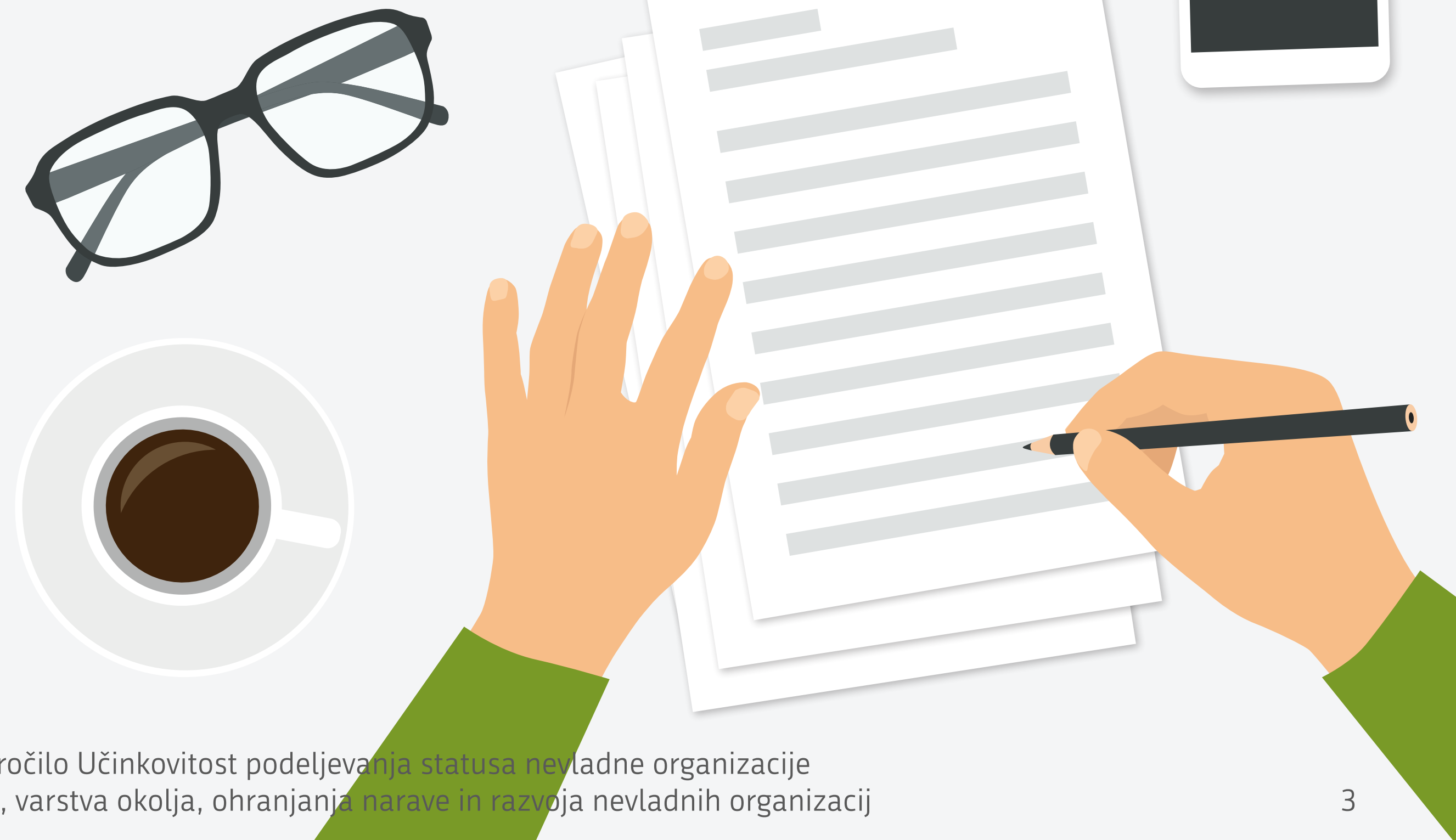
Kaj prinaša status NVO v javnem interesu?

PRAVICE

- Pravica do **pridobitve 1 % dohodnine** od davčnih zavezancev
- **Dodatne točke** v postopku odločanja **pri javnih razpisih** na ministrstvih
- Pravica **zastopanja** določenih interesov **v upravnih ali sodnih postopkih**
- **Možnost brezplačne uporabe nepremičnine** v lasti države ali občin za izvajanje dejavnosti
- **Višja kvota dovoljenih ur** občasnega ali začasnega dela upokoјencev
- **Davčne olajšave** pri opravljanju dejavnosti

OBVEZNOSTI

- **Poročanje** pristojnim ministrstvom **vsaki 2 leti** (za vsako področje s statusom)
- **Sporočanje** sprememb, določenih v zakonu, ministrstvom

Podeljevanje statusa

1 VLOGA ZA PRIDOBITEV STATUSA

- ✔ ministrstva **so seznanila NVO s pogoji in s kriteriji** za izkazovanje pomembnejših dosežkov
- ministrstva **niso seznanila** NVO z vsemi potrebnimi dokazili, ki jih morajo predložiti k vlogi

2 PREVERJANJE IZPOLNJEVANJA POGOJEV IN KRITERIJEV

- za izkazovanje pomembnejših dosežkov so ministrstva **opredelila kriterije, ki** po vsebini večinoma **ne odražajo pomembnejših dosežkov**, ampak delovanje NVO
- ⊖ ministrstva **niso dokumentirala** izvedenih preverjanj
- ministrstva **niso vedno pozivala k dopolnitvi vloge**
- ministrstva med seboj **niso vedno sodelovala po predvidenem postopku**

3 PODELITEV STATUSA (IZDAJA ODLOČBE)

- ⊖ **neenotnost vsebine odločb**, čeprav gre za isto pravico
- ministrstva **odločb niso** v vseh primerih **izdala v predvidenih rokih**
- **večji časovni zamiki pri podelitvah** po prehodnih določilih zakona in kadar sodeluje več ministrstev

4 VNOS STATUSA V EVIDENCO

- ministrstva **niso vedno ažurno vnašala podatkov v evidenco** predvsem pri podelitvah po prehodnih določilih zakona in kadar sodeluje več ministrstev
- ✔ **nove podelitve statusa** so ministrstva **bolj ažurno vnašala** v evidenco

Preverjanje izpolnjevanja obveznosti (vsaki 2 leti!)

1 POROČILO S PRILOGAMI

- ⊙ ministrstva **niso seznanila NVO z vsemi njihovimi obveznostmi**
- ⊙ v primeru nepredložitve ali nepopolnega poročila vsa ministrstva **niso pozivala NVO k poročanju** ali k dopolnitvam poročanja

2 PREVERJANJE IZPOLNJEVANJA OBVEZNOSTI IN POGOJEV

- ⊖ ministrstva **niso dokumentirala vseh izvedenih preveritev**
- ⊖ vsa ministrstva **niso izkazala, da so pridobila vsa potrebna dokazila** o izpolnjevanju obveznosti in pogojev
- ⊙ ministrstva med seboj **niso vedno sodelovala po predvidenem postopku**

3 OHRANITEV ALI ODVZEM STATUSA

- ⊙ ministrstva odločb o odvzemu **niso** v vseh primerih **izdala v predvidenih rokih**

4 IZBRIS STATUSA IZ EVIDENCE

- ⊙ **večji časovni zamiki**, kadar je bilo potrebno sodelovanje več ministrstev

Podeljevanje statusa in preverjanje izpolnjevanja obveznosti – skupne ugotovitve

postopke podelitve statusa je na več področjih **izvajal le 1 uradnik** (ne glede na zelo različno število NVO s statusom v javnem interesu na posameznih področjih), zato so ministrstva različno natančno izvajala določila zakona, predvsem preverjanje izpolnjevanja pogojev za podelitev oziroma ohranitev statusa

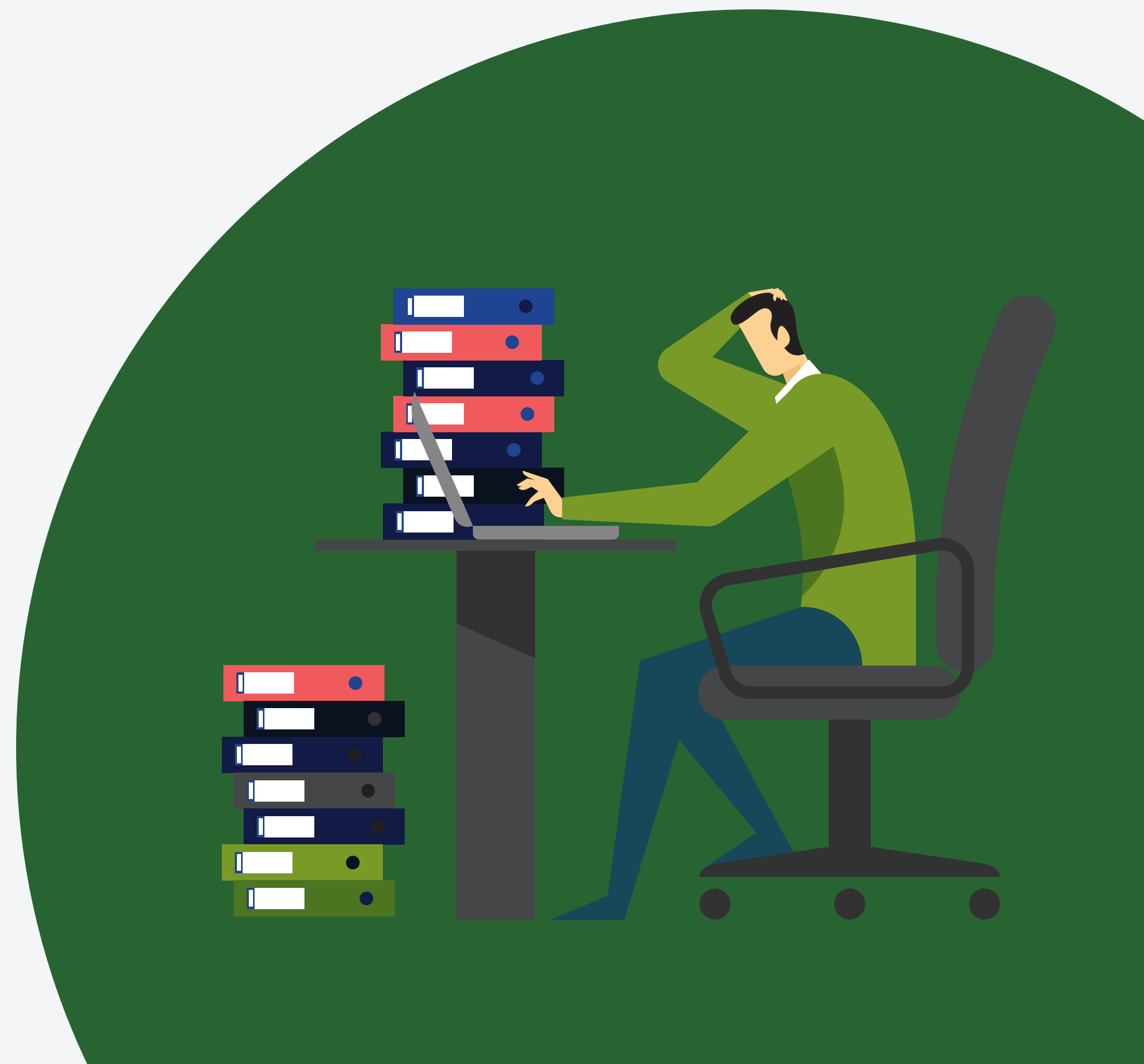
pri podelitvi statusa v javnem interesu na več različnih področjih je **ureditev sodelovanja med ministrstvi zapletena, postopki so dolgotrajni**

v pomoč sodelovanju med ministrstvi in izvajanju postopkov **ni bila vzpostavljena informacijska rešitev**, zaradi česar se veliko dokumentacije prenaša med ministrstvi, postopki so daljši

nekatera **zakonska določila nepotrebno povečujejo upravno breme** (NVO lahko takoj po odvzemu statusa poda ponovno vlogo za podelitev statusa – vodita se 2 postopka; NVO s statusom v javnem interesu na različnih področjih lahko poročajo 1 leto za eno področje, naslednje leto za drugo področje)

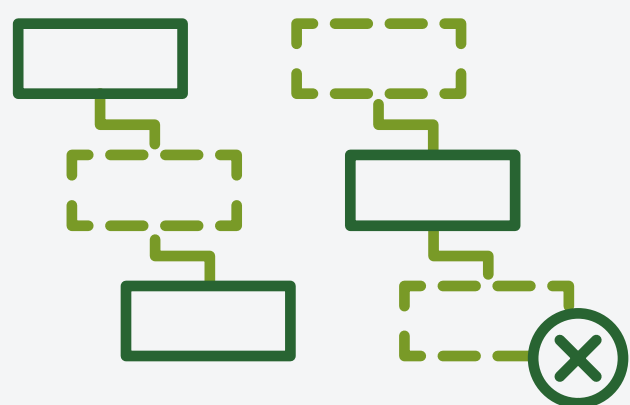

MNENJE RAČUNSKEGA SODIŠČA

- **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport** je bilo pri podeljevanju statusa NVO v javnem interesu **na področju športa neučinkovito.**
- **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti** je bilo pri podeljevanju statusa NVO v javnem interesu **na področju socialne varnosti delno učinkovito.**
- **Ministrstvo za okolje in prostor** je bilo pri podeljevanju statusa NVO v javnem interesu **na področju varstva okolja in na področju ohranjanja narave delno učinkovito.**
- **Ministrstvo za javno upravo** je bilo pri podeljevanju statusa NVO v javnem interesu **na področju razvoja NVO delno učinkovito.**

Zahteva računskega sodišča: Ministrstvo za javno upravo mora

pozvati vsa pristojna ministrstva, naj mu sporočijo:

pomanjkljivosti in slabosti, s katerimi se srečujejo v postopkih podeljevanja in ohranjanja statusa

potrebe po informacijski podpori za izvajanje postopkov

pripraviti aktivnosti

za izvedbo analize izvajanja določil Zakona o nevladnih organizacijah (vključno s časovnico za pripravo in izvedbo ukrepov za odpravo ugotovljenih slabosti in pomanjkljivosti)

Priporočila ministrstvu

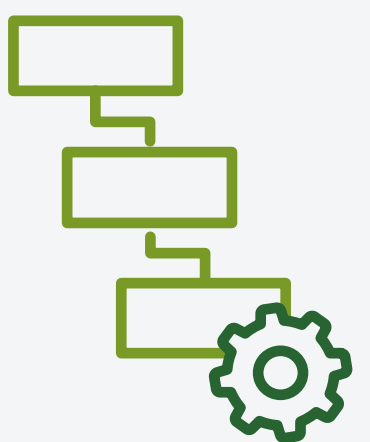
Računsko sodišče je ministrstvu podalo več priporočil, med drugim naj:

opredelijo dokazila, s katerimi lahko NVO izkaže izpolnjevanje posameznega kriterija za izkazovanje pomembnejših dosežkov, in z njimi seznanijo NVO

dokumentirajo izvedene preveritve izpolnjevanja pogojev za pridobitev statusa NVO v javnem interesu in izpolnjevanja obveznosti in pogojev NVO

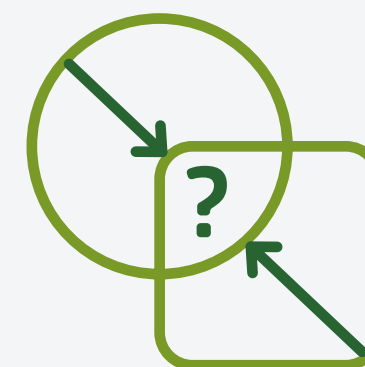
izdelajo oziroma **dopolnijo postopkovnike z opredelitvijo poteka aktivnosti** v postopku podeljevanja ali odvzema statusa NVO v javnem interesu

Priporočila Ministrstvu za javno upravo

Računsko sodišče Ministrstvu za javno upravo priporoča, naj v sodelovanju z ostalimi ministrstvi prouči kriterije za izkazovanje pomembnejših dosežkov NVO, da se ugotovi:

ali gre po vsebini **za pogoje** ali za **pomembnejše dosežke**

ali bi bilo možno **vsebinsko podobne kriterije** na različnih področjih **obravnavati bolj enotno**